

Mat 03 Ansvarsfull anskaffning av byggvaror (alla byggnader)

Antal tillgängliga poäng	Minimikrav
4	Ja (endast kriterium 1)

Syfte

Att uppmuntra och främja föreskrivande och inköp av byggvaror som är anskaffade på ett ansvarsfullt sätt.

Bedömningskriterier

Följande krävs för att visa att kriterierna efterlevs:

Skallkrav

1. Allt virke och alla träbaserade produkter som används i projektet utgörs av virke som är lagligt avverkat.
2. Allt virke och alla trävaror som används i projektet utgörs av virke som är lagligt inköpt.

Observera: Med allt virke och alla träbaserade produkter som används i projektet avses det virke och träbaserade produkter som byggs in i byggnaden.

En poäng – Plan för hållbar upphandling

3. I slutet av det tidiga programhandlingsskedet har kunden eller byggherren en dokumenterad policy och dokumenterade rutiner som fastställer krav för inköp som alla leverantörer och upphandlare måste följa, kopplat till ansvarsfull anskaffning av byggvaror (se CN3).
4. Den dokumenterade policyn och de dokumenterade rutinerna måste delges till all relevant intern och extern personal och tas med i kontrakt för att säkerställa att policyn och rutinerna kan tillämpas för det bedömda projektet.
5. Den dokumenterade policyn och de dokumenterade rutinerna måste uppmuntra föreskrivande av produkter som innehar certifiering för ansvarsfull anskaffning framför liknande produkter utan certifiering.

Upp till tre poäng – Ansvarsfull anskaffning av byggvaror

6. De tillgängliga poängen för ansvarsfull anskaffning (se tabell 35) kan tilldelas när de tillämpliga byggvarorna (se tabell 36) anskaffas på ett ansvarsfullt sätt i enlighet med BREEAM-SE:s metod, som definieras i avsnittet Metod. I beräkningsverktyget för Mat03 registreras byggvaror för att beräkna antalet poäng.

Tabell 35: Antalet BREEAM-SE-poäng som erhålls fastställs enligt följande

Poäng för ansvarsfull anskaffning	Uppnått procenttal för ansvarsfull anskaffning
3	≥ 36
2	≥ 20
1	≥ 10

Kriterier för exemplarisk nivå

Kriteriet för exemplarisk nivå, för att erhålla en innovationspoäng för denna BREEAM-SE-indikator, är följande:

7. Ett procenttal på åtminstone 52 har uppnåtts för ansvarsfull anskaffning.

Checklistor och tabeller

Tabell 35 - 37.

Tolkning av bedömningskriterier

Ref	Villkor/Förhållande	Beskrivning
Oinredd byggnad (endast lokaler och kommersiella och offentliga bostadsformer)		
CN1	Tillämpliga bedömningskriterier	Båda alternativen: Alla kriterier som är relevanta för byggnadstypen och byggnadens funktion ska tillämpas.
Bostad – delvis inredd och fullt inredd		
CN2	Tillämpliga bedömningskriterier – småhus och flerbostadshus	Båda alternativen: Alla kriterier som är relevanta för byggnadstypen och byggnadens funktion ska tillämpas.
Ombyggnader		
CN	Tillämpliga bedömningskriterier – ombyggnader och kulturhistoriskt värdefulla byggnader	<i>Här tillkommer information om hur ombyggnader och kulturhistoriskt värdefulla byggnader ska hanteras i indikatorn.</i>
Allmänt		
CN3	Dokumenterad policy för produktinköp Se kriterium 2.	Policyn kan tas fram och antas på organisationsnivå eller vara plats- eller projektspecifik. Om policyn avser flera projekt eller hela organisationen bör risker och möjligheter med upphandling identifieras och värderas mot ett brett spektrum av sociala, miljömässiga och ekonomiska frågor i enlighet med SS-ISO 20400.
CN3.2	Kontroll av påståenden om ansvarsfull anskaffning. Se kriterium 5.	Tillverkares och leverantörers påståenden bör kontrolleras hos relevant certifieringsorgan för ansvarsfull anskaffning. Många organisationer som utdelar certifikat för ansvarsfull anskaffning listar på sin webbplats de företag och produkter som har certifierats enligt deras standarder, inklusive information om certifieringens omfattning.
CN3.3	Undantag enligt alternativ 1 Se steg 1 i avsnittet Metod.	Alla byggvaror inom följande plats- eller användningskategorier (se tabell 36) som uppenbart understiger följande volymer kan undantas från bedömningen. Den aktuella volymen ska beräknas utifrån byggvarans totala yttermått, inklusive eventuella inre hålrum och tomrum. Mindre monteringsenheter (konsoler, spikar, skruvar osv.), lim, tätningar och järnvaror hamnar normalt under denna tröskel. Se även CN3.5. Inre skiljeväggar och innerväggar (inklusive ytskikt): Mindre än 0,33 m ³ per 1 000 m ² bruttoarea (BTA). Innertak (inklusive ytskikt): Mindre än 0,33 m ³ per 1 000 m ² BTA. För övriga plats- eller användningskategorier: Mindre än 1 m ³ per 1 000 m ² BTA.

CN3.4	Bruten kedja	För att ge erkännande när certifiering av ansvarsfull anskaffning finns i leveranskedjan, och samtidigt minska riskerna förknippade med en bruten kedja, är det tillåtet att använda ett certifieringspoäng längre upp i kedjan när risken kopplad till ansvarsfull anskaffning längre ned i kedjan bedöms som liten. För mer information se Guidance Note 24 som finns att hitta på SharePoint för AP och assessorer.
-------	--------------	--

Ref	Villkor/Förhållande	Beskrivning
CN3.5	Mängdnoggrannhet (kriterium 6)	Graden av tolerans som kan accepteras vid bedömning av mängder är cirka $\pm 20\%$ av den slutligen inbyggda mängden. Assessorn behöver inte lämna in några beräkningar för att motivera sina uppskattningar. Bedömning av undantag för många byggvaror (om uppenbart ligger under volymgränsen) kan göras utan att beräkningar krävs.
CN 3.7	Exempel på dokumentation som visar att virke har avverkats och köpts in på lagligt sätt	<p>BÅDE Lagligt avverkat OCH Lagligt inköpt måste visas för att uppfylla indikatorns skullkrav.</p> <p>Lagligt avverkat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Produkt med FSC-, PEFC- eller Svanencertifikat ELLER - Dokumentation som intygar att EU:s timmerförordning följts <ul style="list-style-type: none"> o För produkter som har köpts inom EU räcker det med information om var, i vilket land och från vilket företag/leverantör produkten har köpts för att styrka laglig avverkning. Redovisning kan ske genom ett intyg från person med lämplig roll i projektet. <p>Övrig information om lagligt avverkat Vid användning av hotade arter måste ett tillstånd enligt CITES visas.</p> <p>Lagligt inköpt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Produkt med FSC-, PEFC- eller Svanencertifikat ELLER - Riskbedömning/Due diligence som visar att det förkommer låg risk att bevis inte överensstämmer med krav i manualen. <p>Mer information om riskbedömning och lagligt inköpt och avverkat virke finns under Ytterligare information.</p>
<p><i>Tolkningar och förtydliganden publicerade för BREEAM-SE17 kommer att arbetas in som CN:s så långt som de fortfarande är relevanta.</i></p> <p><i>Hänvisningar till standarder, riktlinjer och publikationer ses över och uppdateras till slutgiltig manualversion.</i></p>		

Metod

För att fastställa antalet poäng som erhålls för kriterium 6 måste antingen alternativ 1 eller 2 följas för varje materialkategori. För alternativ 1 behöver inte kvantiteterna matas in i verktyget. Detta gör att alternativ 1 blir mindre exakt och kan därför resultera i mindre poäng än alternativ 2.

När kvantiteten av en produkt inte är känd, använd alternativ 1. När kvantiteten är känd använd alternativ 2. En blandning av alternativ 1 och 2 kan användas för ett projekt. Till exempel, alternativ 1 kan användas för träbaserade produkter och alternativ 2 för metaller. Endast ett alternativ per materialkategori kan användas.

I följande steg anges kortfattat den process som ska följas för att fastställa antalet tilldelade poäng för ansvarsfull anskaffning.

För exempel och en närmare förklaring av metoden, tillsammans med en förklarad metod för installationsprodukter, se Guidance Note (GN) 24, som finns att hämta på SGBC:s SharePoint-sida för licensierade BREEAM-SE-assessorer

och AP.

Steg 1: Samla in information och mata in den i Mat 03-beräkningsverktyget

Mat 03-beräkningsverktyget används för alla alternativ, i enlighet med följande steg.

För varje byggvara i byggnaden som omfattas av bedömningen (se tabell 37 nedan): Observera: För alternativ 1 är steg 1.2 och 1.6 frivilliga. Steg 1.1 och 1.4 är frivilligt för alternativ 1 och 2.

Steg 1.1 Uppskatta om produktens mängd är över volymgränsen för undantag (se CN3.3). Om den är det, mata in byggvaran i verktyget och tilldela den en plats- och användningskategori. Om mängden är under volymgränsen kan produkten undantas.

Steg 1.2 (endast alternativ 2): Uppskatta produktens mängd (vikt eller volym).

Steg 1.3: Begär in aktuell och av BREEAM-SE godtagen RSCS-certifiering (Responsible Sourcing Certification Scheme, certifieringssystem för ansvarsfull anskaffning) eller certifikat för miljöledningssystem (EMS)), om sådan finns (se CN3.2). Jämför certifieringen med Guidance Note 18 (som finns att hämta på SGBC:s SharePoint-sida för licensierade BREEAM-SE-assessorer och AP) och ta fram RSCS-poängen. Om byggvaran inte är certifierad eller inte uppfyller kraven för bruten kedja (se CN3.4) eller om certifieringstypen inte är listad i Guidance Note 18, ska poängen sättas till noll. Om byggvaran är en återanvänd eller återvunnen produkt, ska produktens poäng hämtas från Guidance Note 18.

Steg 1.4 (valfritt, gå till steg 1.5 om det inte följs): När en del av byggvaran har bättre certifieringspoäng än hela byggvaran och den uppfyller kraven för bruten kedja, ska följande steg följas:

Steg 1.4.1: Identifiera de materialkategorier som utgör uppskattningsvis $\geq 80\%$ av produktens volym.

Steg 1.4.2: Mata in varje identifierad materialkategori i verktyget (genom att skapa nya rader i verktyget).

Steg 1.4.3: Om $\geq 5\%$ av volymen inte har redovisats i steg 1.4.1 ska materialkategorin "Other" (övrigt) tas med.

Steg 1.4.4 (endast alternativ 2): För varje material som följer alternativ 2 och har identifierats i steg 1.4.1 ska mängden för hela byggnaden anges i verktyget. Denna mängd kan baseras på en procentandel av hela byggvarans mängd, som uppskattas i steg 1.1.

Steg 1.4.5: För varje materialkategori (inklusive "Other") ska delens certifieringspoäng, som identifierats i steg 1.4, matas in i verktyget.

Steg 1.5: Identifiera de materialkategorier som utgör uppskattningsvis $\geq 80\%$ av produktens volym (borträknat mängder som angetts i steg 1.4.1, om detta är tillämpligt).

Steg 1.6 (endast alternativ 2): För varje materialkategori som följer alternativ 2 och har identifierats i steg 1.5 ska mängden för hela byggnaden anges i verktyget. Denna mängd kan baseras på en procentandel av hela byggvarans mängd som uppskattas i steg 1.1.

Steg 2: BREEAM-SE:s Bedömnings- och rapporteringsverktyg

Steg 2.1: Mata in poängresultaten från Mat 03-beräkningsverktyget i BREEAM-SE:s Bedömnings- och rapporteringsverktyg.

Bedömningens omfattning

I tabell 36 anges de byggnadselement som måste tas med i bedömningens omfattning. Det är nödvändigt att ta med dessa element (och endast dessa) för att få till stånd en tillräcklig jämförbarhet. Alla byggvaror som ingår som del av en eller flera av dessa byggnadselement ingår i omfattningen och måste tas med i Mat 03-beräkningsverktyget.

För mer information om byggnadselementen och dess ingående delar, se New Rules of Measurement.

Tabell 36: Bedömningens omfattning, specificering av vanliga byggnadselement och plats- och användningskategorier

Byggnadselement	
Innertak	Inklusive ytskikt
Dörrar och fönster	
Våningsplan	Inklusive ytskikt
Isolering	
Innerväggar och invändiga avdelare	Inklusive ytskikt
Yttertak	Inklusive ytskikt
Primär och sekundär stomme	
Ytterväggar	Inklusive ytskikt
Installationssystem	
Härdgjorda ytor utomhus	
Övrigt	

Materialkategorierna som används i Mat 03-beräkningsverktyget måste vara i enlighet med tabell 37. För varje byggvara ska närmaste möjliga kategori väljas.

Tabell 37: Materialkategorier

Materialkategorier
1. Virke eller träbaserade produkter
2. Betong eller cementbaserat material
3. Metall
4. Sten eller ballast
5. Lerbaserat material
6. Gips
7. Glas
8. Plast, polymer, harts, målarfärg, kemikalier och bituminöst material
9. Djurfiber, skinn, cellulosafiber
10. Övrigt

Bevisning

Kriterier	Projekteringsskedet	Färdig byggnad
1 - 2	<p>Ett skriftligt intyg från huvudentreprenören eller kunden att allt virke och alla träbaserade produkter kommer att anskaffas i enlighet med definitionen av virke som har avverkats och köpts in på lagligt sätt.</p> <p>ELLER</p> <p>En specifikation eller en skriftlig avsiktsförklaring från projekteringsgruppen som bekräftar att allt virke och alla trävaror kommer att köpas in i enlighet med BREEAM-SE:s krav.</p>	<p>Skriftliga bevis som styrker att allt virke och alla träbaserade produkter som använts i byggnaden har avverkats och köpts in på lagligt sätt. Se även CN3.7.</p>
3 - 5	<p>En kopia av planen för hållbar upphandling.</p> <p>Bevis på att planen har delgetts berörda personer eller en skriftlig bekräftelse på att detta ska ske.</p> <p>Bevis på att planen har tagits med i entreprenadkontrakt eller ett skriftligt åtagande att detta ska ske.</p> <p>Bevis på att det finns en policy att uppmuntra föreskrivande av produkter som innehar certifiering för ansvarsfull anskaffning.</p>	<p>Bevis på att planen delgetts berörda personer.</p> <p>Bevis på att planen ingick i entreprenadkontraktet.</p>
6	<p>En kopia av det ifyllda Mat 03-beräkningsverktyget.</p> <p>En kopia av alla certifikat för ansvarsfull anskaffning och Miljöledningscertifikat</p> <p>ELLER</p> <p>En skriftlig avsiktsförklaring från projekteringsgruppen eller annat detaljerat skriftligt bevis som styrker att produkterna ska köpas in från leverantörer som klarar att tillhandahålla den certifiering som krävs. För berörda certifierade byggvaror, bevis på hur kraven rörande bruten kedja uppfylls.</p>	<p>En skriftlig bekräftelse att de skriftliga bevis som tillhandahölls i projekteringsskedet tillämpades under byggskedet.</p> <p>Om avvikelser skett från projekteringsskedet ska uppdaterade skriftliga bevis, som tillämpades under byggskedet, tillhandahållas.</p> <p>Om certifierade material användes, kopior på certifikat OCH motsvarande fakturor och kvitton. Vid bedömning av den färdiga byggnaden ska en kopia av Mat 03-beräkningsverktyget och detaljerade skriftliga bevis (enligt förteckningen för projekteringsskedet) OCH motsvarande fakturor och kvitton tillhandahållas.</p>

Ytterligare information

Relevanta definitioner

Ansvarsfull anskaffning

Förvaltning och tillämpning av principer för hållbar utveckling i samband med att byggmaterial och -komponenter ska införskaffas, upphandlas och spårbarhetshanteras. Inom ramen för BREEAM-SE demonstreras ansvarsfull anskaffning genom oberoende certifieringssystem med möjlighet till granskning

BREEAM International 2016 Mat 03-beräkningsverktyget

Ett beräkningsverktyg som används av BREEAM-SE-assessorn för att fastställa antalet BREEAM-SE-poäng som ska erhållas för BREEAM-SE-indikatorn Mat 03. BREEAM International 2016 Mat 03-beräkningsverktyget finns tillgängligt på SGBC:s SharePoint-sida för licensierade assessorer och AP.

BREEAM-SE:s godtagna certifieringssystem för ansvarsfull anskaffning (RSCS – Responsible Sourcing Certification Schemes)

Dessa system är oberoende certifieringssystem som utvärderats av SGBC/ BRE Global och godkänts för användning inom ramen för BREEAM-SE. Vilka certifieringssystem som är godkända finns att läsa om i Guidance Note 18, som finns att hämta på SGBC:s SharePoint-sida för licensierade BREEAM-SE-assessorer och AP.

CITES - Konventionen om internationell handel med utrotningshotade arter av vilda djur och växter

Konventionen om internationell handel med utrotningshotade arter av vilda djur och växter (CITES/ Convention on International Trade in Endangered Species) verkar genom att införa vissa kontrollåtgärder för internationell handel med exemplar av utvalda arter. All import, export, återexport och införsel från havet av arter som omfattas av konventionen måste godkännas genom ett tillståndssystem. Alla deltagande parter i konventionen måste utse en eller flera administrativa myndigheter som ansvarar för administreringen av tillståndssystemet och en eller flera vetenskapliga myndigheter som ger dem råd om handelns effekter och arternas tillstånd. Arterna som omfattas av CITES är listade i tre bilagor, utifrån vilken skydds nivå de behöver.

1. I bilaga I ingår arter som är utrotningshotade. Handel med exemplar av dessa arter tillåts endast under exceptionella omständigheter.
2. I bilaga II ingår arter som inte nödvändigtvis är utrotningshotade, men vars handel måste regleras för att det inte ska uppstå ett utnyttjande som är oförenligt med deras överlevnad.
3. I bilaga III ingår arter som är skyddade i åtminstone ett land och där landet har bitt övriga CITES-parter om hjälp med att reglera handeln.

I bilagorna I och II till CITES anges träslag som skyddas fullt ut. I bilaga III till CITES anges träslag som skyddas i åtminstone ett land. Om ett träslag som används i projektet finns med i bilaga III kan det tas med i bedömningen så länge timret inte köps in från det land eller de länder som försöker skydda träslaget.

EU:s timmerförordning (EUTR)

Förhindrar illegal handel med virke och trävaror inom EU och ESS.

New Rules of Measurement (NRM)

NRM tillhandahåller en standarduppsättning med mätregler och grundläggande riktlinjer för kostnads hantering för byggprojekt och underhållsarbete. Mer information finns på: <http://www.rics.org/>.

Riskbedömning avseende lagligt inköpt virke

Syftet med riskbedömningen är att identifiera och inte acceptera virke som kommer från källor där det finns en hög risk att handeln inte skett på lagligt sätt. Riskbedömningen ska utföras av lämplig person i projektet och ska avgöra hur stor risken är att virke inte har hanterats på lagligt sätt under hela processen.

Virke som har avverkats och köpts in på lagligt sätt

Virke och träbaserade varor som har avverkats på lagligt sätt är sådana produkter som kommer från en skog där följande kriterier är uppfyllda:

1. Skogsägaren eller skogsförvaltaren har den lagliga nyttjanderätten till skogen.
2. Såväl skogsförvaltningsbolaget som eventuella entreprenörer följer lokala och nationella rättsliga kriterier, inklusive sådana som rör:
  - a. Skogsförvaltning
  - b. Miljö
  - c. Arbete och välfärd
  - d. Hälsa och säkerhet
  - e. Andra parter besittnings- och användningsrätt
  - f. Betalning av alla relevanta avgifter och skatter
3. Kriterierna i CITES följs fullt ut.

Med virke eller träbaserade produkter som är lagligt inköpta avses virke eller träbaserade produkter som utöver att vara lagligt avverkade även:

1. Produkterna har exporterats i enlighet med det exporterande landets lagar kring export av virke och trävaror, vilket innefattar betalning av eventuella exportskatter, -tullar eller -avgifter.
2. Produkterna har importerats i enlighet med det importerande landets lagar kring import av virke och träbaserade produkter, vilket innefattar betalning av eventuella importskatter, -tullar eller -avgifter.
3. Handeln har skett i enlighet med lagstiftningen som rör konventionen om internationell handel med utrotningshotade arter av vilda djur och växter (CITES), när så är tillämpligt.

Övrig information

Ingen.